

Årsberetninger 2015

DASAIMs udvalg

Anæstesiudvalget

I 2015 har vi påbegyndt arbejdet med at revidere "rekommandation for udskrivningskriterier fra anæstesiafdeling til kirurgisk stamafsnit"; i daglig tale DASAIM's udskrivningskriterier. Disse kriterier har vundet udbredt indpas i hele landet og mange afdelinger har tilrettelagt det daglige arbejde efter dem. Den oprindelige arbejdsgruppes oplæg var, at rekommandationen blev taget op til revision senest 1 år efter at 10 afdelinger havde indberettet til DAD. Siden 2003 har mange ting ændret sig i den daglige praksis på operationsgangene: minimal invasiv kirurgi, indførelse af remifentanil og øget brug af regionale blokader har ændret den typiske opvågningspatients behov. Tiden er nu inde til revision.

Der arbejdes på at lave en DASAIM rekommandation for behandling af PONV og POV.

Vi glæder os til ved 2015 årsmødet at diskutere anæstesiologens plads i den perioperative patientbehandling. Som foredragsholder har vi indbudt Mike Grocott, der vil argumentere for at hele det perioperative forløb skal håndteres af anæstesiologer, mens kirurgerne "kun" tager sig af det operative.

Det nyeste skud på SSAI-uddannelserne, POMM (Perioperative Medicine and Management) har haft de første kursusforløb i efteråret 14 og foråret 15.

I 2015 udtræder Jonna Storm Fomsgaard af anæstesiudvalget efter 6 år, Sven Felsby er på genvalg og genopstiller. Alle med interesse i at deltage i udvalgets arbejde opfordres til at opstille ved generalforsamlingen.

*På vegne af anæstesiudvalget
Anne Tøttrup Klith*

Børneanæstesiudvalget

Endnu et år med mange spændende organisatoriske udfordringer indenfor børneanæstesiologien i Danmark. Specialeplanen for anæstesiologi er blevet revideret. Grundet den fortsatte fokus på centralisering med henblik på at løfte kvaliteten for de mindste og mest syge af vores patienter har børneudvalget deltaget ved møderne i Sundhedsstyrelsen i forbindelse med revideringen. Det har været en langstrakt affære.

Børneanæstesiudvalget må erkende, at vi er landet langt fra den målsætning, som vi havde tænkt initialt.

Positivt er det, at der via specialeplanens rekommandation nu vil være mulighed for fremadrettet fokusering på den enkeltes anæstesiologs dokumenterede kompetencer og erfaring indenfor børneanæstesiologi, samtidig med at der vil være fokus på at opretholde disse kompetencer.

Heri ligger der to umiddelbare opgaver dels guidelines for de enkelte afdelingers organisation/setup for at sikre ensartet kvalitet indenfor børneanæstesiologi dels at sikre volumen af børn og uddannelse af det personale, der skal kunne håndtere opgaverne.

Hermed pålægges kolleger på højtspecialiseret niveau også et ansvar. Antallet af børneanæstesiologiske cases er statisk, medens der er et øget "antal hænder", som ønsker praktisk erfaring. Fellowships som SSAI's "Course in Pediatric Anesthesia and Intensive Care" vil oplagt være en mulighed. Der vil desuden blive en opgave at løfte også for landets simulationscentre og færdighedslaboratorier.

Det er en organisatorisk udfordring som børneanæstesiudvalget har og fortsat vil arbejde aktivt med at løse. Børneanæstesiudvalgets tanke om, at centralisering for at skabe volumen og hermed mere erfaring og kvalitet er uændret.

Udover arbejdet med organisering af børneanæstesiologi er børneanæstesiudvalget påbegyndt revidering af vejledning i "Neonatal genoplivning". Børneanæstesiudvalget modtager gerne forslag til nye emner eller opgaver, som ligger i tråd med, hvad børneanæstesiudvalget arbejder med.

Børneudvalget er stolt af at kunne præsentere følgende tre spændende indlæg på årsmødet: "Interhospital Transport of Sick Children" v/ David Rowney "Det er blot et lille stik - procedurerelaterede smerter hos børn" v/ Søren Walther-Larsen "Fastholdelse af børn" v/ Pernille Skovby

*Jane Andersen
Formand for børneanæstesiudvalget*

DAOs repræsentant for de praktiserende speciallæger i anæstesiologi i Dasaims bestyrelse

I forbindelse med revisionen af specialeplanen har jeg deltaget i diskussionerne vedr. specialeplanen i bestyrelsen. Der ikke sket nogen ændringer med hensyn til, hvad der anbefales anæstesi til i speciallægepraksis og på hvilket niveau.

I løbet af året har DAO været i dialog med Sundhedsstyrelsen med henblik på ændring af enkelte specifikke dele af de generiske målepunkter for tilsyn med private behandlingssteder. Emnet har været oppe i DASAIMs bestyrelse, som har givet grønt lys/støtte fra DASAIMs bestyrelse til DAO til henvendelse til Sundhedsstyrelsen om ændring af de generiske målepunkter for Sundhedsstyrelsens tilsyn med private behandlingssteder, der vedrører opvågning i forbindelse med anæstesi, idet de ikke stemmer overens med rekommandationerne fra DASAIM.

Der kommet ny version af målepunkterne, men desværre er vores forslag til ændringer ikke medtaget, så der er stadig diskrepans mellem, hvad der står i målepunkterne og hvad der står i DASAIMs rekommandationer. Da der jo har været en del turbulens i Sundhedsstyrelsen, og man kunne gætte på, at det muligvis har været medvirkende faktor, og da turbulensen ikke ser ud til at være slut endnu, vil vi henvende os igen på et senere tidspunkt, i håbet om at få det ændret.

Der er i marts måned nedsat en gruppe under Sundhedsstyrelsen til udarbejdelse af Nationale Kliniske Retningslinjer for tonsillektomi. Der var kun plads til en repræsentant for anæstesi, og DASAIM har valgt overlæge Morten Hansen, Odense Universitetshospital. Han var dog efter henvendelse fra DAO, meget positivt stemt overfor at holde os orienterede og evt. at modtage input fra os. Praktiserende speciallæge Oscar Petring er referenceperson fra DAO.

*Annette Freudendal-Pedersen
Praktiserende speciallæge i anæstesiologi, DAO*

Neuroanæstesiudvalget

Neuroanæstesiudvalget består af en repræsentant fra hver af de fire neuroanæstesiologiske afdelinger i hhv. København, Odense, Aarhus og Aalborg.

Vi har mødtes to gange i 2015 og har bl.a. igangsat et arbejde, hvor vi overvejer muligheden for at oprette en efteruddannelse som neuroanæstesiolog. Dette kunne evt. foregå i fællesnordisk regi inspireret af den finske 2-årige neuroanæstesiuddannelse. Arbejdet indebærer bl.a. en definition af hvilke kompetencer, man skal besidde som neuroanæstesiolog.

Derudover har vi diskuteret muligheden for at afholde et videnskabeligt forårsmøde sammen med neurokirurgerne i Dansk Neurokirurgisk Selskab.

Endelig er vores nationale rekommandationer blevet opdateret.

*Morten Hasager Kirk
Formand for neuroanæstesiudvalget*

Obstetrisk anæstesiudvalg

Obstetrisk anæstesiudvalg startede året med et internatmøde i et lejet sommerhus i Sjællands Odde. Formålet med internatet var at udarbejde en komplet kursusmanual for hoveduddannelsens kursus i "Obstetrisk anæstesi og det nyfødte barn". Udarbejdelse af kursusmanual var en bunden opgave, som Sundhedsstyrelsen har bedt om.

I januar afholdt vi udvalgs møde i Odense, referat herfra kan ses på DASAIMs hjemmeside. Ved udvalgs mødet besluttede vi at invitere Dr. David Bogod til årsmødet 2015. Til vores store glæde takkede Dr. Bogod ja til at komme, trods en tæt pakket kalender.

Et medlem af obstetrisk udvalg (Karina Bækby Houborg) har deltaget i udarbejdelsen af rekommandationen "Anæstesi og amning".

To af udvalgets medlemmer (Lars Møller Pedersen og Charlotte Krebs Albrechtsen) var i april 2015, inviteret til DSOGs forårsmøde, for at holde foredrag om anæstesiens rolle ved det vanskelige sectio. Et resultat heraf var, at det blev aftalt at udarbejde fælles retningslinjer for fremgangsmåde ved det akutte sectio, hvor barnet er svært at forløse, og obstetrikere ønsker uterus relaxeret.

Hoveduddannelseskursus afholdes (som altid) i maj og september. Alle udvalgets medlemmer deltager så vidt muligt i begge kurser, og vi er konstant på udkig efter nye medlemmer, og havde ved maj kurset stor fornøjelse af Janni fra Viborg og yderligere én fra Horsens.

Udvalget har ligeledes deltaget i og (været initiativtager til) udarbejdelsen af statusrapporten om lattergas som smertelindring ved fødsler.

*Charlotte Krebs Albrechtsen
Formand for obstetrisk anæstesiudvalg*

Thoraxanæstesiudvalget

Udvalget har holdt tre fysiske møder, et i forbindelse med årsmødet, et i januar og et i forbindelse med forårssymposiet. Ellers har kommunikationen foregået via mail og skype.

Forårets thoraxsymposium blev afholdt i Århus og emnet var hæmodynamisk monitorering. Vi havde inviteret Marko Ranucci fra Milano. Ranucci holdt et meget interessant indlæg om nyrefunktion i forhold til extracorporal cirkulation

mm. Desuden hørte vi Adriaan Myburgh fra Cape Town, som fortalte om thoraxkirurgi/anæstesi i Afrika, tankevækkende og inspirerende. De er meget langt med en ny prototype til stentklapper.

Derudover var der flere spændende indlæg fra de forskellige centre i Danmark. Symposiet var velbesøgt, men desværre genererede det ikke overskud.

Thoraxanæstesiudvalget har i samarbejde med kardiologerne og thoraxkirurgerne dannet et udvalg, som har udarbejdet en betænkning vedrørende behandling med aortastentklapper (TAVI). Udvalget har bestået af en thoraxanæstesiolog fra hvert center, Claus Andersen fra Odense, Pia Ryhammer fra Skejby, Peter Bo Hansen fra RH samt Angela Mahdi fra Ålborg.

Thoraxudvalget har i år arrangeret 3 foredrag på årsmødet: Donororganudtagning på hjertedøde patienter, Forskning i akutte situationer og valg af inotropi. Vi håber, emnerne kan vække interesse hos mange anæstesiologer, og håber, årsmødet igen bliver en stor succes!

Medlemmerne i udvalget er ikke på valg; Nyt medlem fra sidste generalforsamling er Dovile Leonaviciute fra Ålborg. Dovile er nu godt i gang med arbejdet i thoraxanæstesiudvalget.

Lisbeth Bredahl

Formand for thoraxanæstesiudvalget

Præhospital og akutmedicinsk udvalg

I 2015 har præhospital og akutmedicinsk udvalg (PAU) arbejdet med en skabelon for vedligeholdelsesuddannelse for præhospital akutlæger. Hensigten er at forelægge skabelonen for regionernes præhospital ledere med det formål at standardisere kravene til vedligeholdelsesuddannelse af præhospital akutlæger nationalt.

Den af PAU udarbejdede, 5-dages uddannelse for præhospital akutlæger er i årets løb blevet anerkendt af danske regioner, som en forudsætning for at arbejde som præhospital akutlæge. Det fjerde uddannelsesforløb er gennemført i september.

PAU har deltaget i at reformulere strategien ift. immobilisering af nakke/hals i forbindelse med traumer via PAU's repræsentation i PHTLS, jf. PAU's udvalgsarbejde.

PAU har deltaget i at optimere den præhospital behandling af AMI i samarbejde med cardiologisk selskab og Region Hovedstadens præhospital virksomhed. Strategiændringerne er et emne for en af PAU's sessioner ved årsmødet.

PAU varetager bestyrelses- og udvalgsopgaver i en række institutioner:

- PHTLS: der arbejdes med at implementere AMLS

i Danmark. Der er udgivet en ny PHTLS-bog. I den forbindelse er retningslinjerne for immobilisering af nakken i forbindelse med traumer ændret. PAU deltog i formidlingen af ændringerne ved undervisning ved instruktørsamlingerne den 29-30/9 v/Kim og Charlotte.

- ATLS – der arbejdes med et program for recertificering.
- Kirurgisk forum – PAU deltog sammen med DASAIM's formand.
- Akutnetværket i lægeforeningens regi har PAU deltaget i sammen med DASAIM's formand.
- PAU sidder i Godkendelsesudvalget for akutmedicin.

Kim Garde

Formand for præhospital og akutmedicinsk udvalg

Smerteudvalget

Det har igen været et travlt år i DASAIMs Smerteudvalg. Udvalget har de sidste tre år arbejdet med en strategi, hvor indhentning af data om uddannelse, kompetencer og organisering af smerteområdet prioriteres højt. Udvalget vurderer, at denne indsats er afgørende i forhold til en styrkelse af smertebehandlingen i Danmark. Dette også set i lyset af, at fagområdet overordnet er i vækst, men også at der er store regionale forskelle på behandlingstilbud og organisering af smertebehandlingen. Mødeformen er nu langt overvejende via Skype, og udvalgets medlemmer er tilfredse med denne model.

Udvalget har i det forløbne år budt ind på en national klinisk retningslinje på området opioid behandling ved kroniske non-maligne smerter. Emnet blev ikke antaget til en NKR, og udvalget besluttede derfor at nedsætte en arbejdsgruppe til udarbejdelse af en national vejledning på området. For nuværende er der nedsat en arbejdsgruppe og formuleret et formål for vejledningen. Arbejdsgruppen er sammensat bredt, hvad angår faglig repræsentation, da ambitionen er en udbredelse til alle niveauer i behandlingssvæsenet. Der indkaldes til et indledende møde hvor det endelige kommissorium m.m. udarbejdes, ultimo november.

Smertebehandling af børn har haft udvalgets bevågenhed. Vi er blevet kontaktet af en nyligt nedsat arbejdsgruppe, som har påbegyndt et spændende arbejde med udarbejdelse af en behandlingsvejledning for smerter hos børn. Selskabet har tilkendegivet interesse for et samarbejde om en sådan vejledning.

Den nye specialeplan for anæstesiologi er udkommet i september 2015. Udvalget har løbende prioriteret denne opgave højt. Der har, efter selskabets opfattelse, været behov for en præcisering på flere områder. Udvalget har tilstræbt at styrke placeringen og organiseringen af den akutte smertebehandling og smertebehandling af børn i den anæstesiologiske specialeplanlægning. Udvalget har i redigeringsprocessen foreslået flere tilføjelser og præciseringer, som langt hen ad vejen er blevet afslået. Ved et møde i SST, med ledelsen for den anæstesiologiske planlægning, blev det slået fast, at dokumentationen for den eksisterende aktivitet på flere områder er mangelfuld. Det er blevet præciseret, at vi mangler data for aktiviteten indenfor flere områder; den tværfaglige smertebehandling,

børnesmertebehandling, akut smertebehandling o.s.v. Disse tal er en nødvendighed for at fastslå de enkelte områder som egentlige behandlingsområder i specialeplanen.

Udvalget har besluttet at lægge en strategi for iværksættelse af en sådan dataindsamling, vel vidende at dette vil blive et projekt af betydeligt omfang!

Udvalget har diskuteret muligheden for at arrangere et kursus om smertebehandling. Denne idé har ført til en kontakt til FYA og SATS for at høre, om et sådan kursus kunne arrangeres i samarbejde. Det er udvalgets klare opfattelse, at det er af stor værdi, at involvere studerende og yngre læger tidligt på dette område, som ikke får megen opmærksomhed på medicinstudiet eller i den tidlige del af den kliniske lægelige videreuddannelse.

Vi håber således at kunne præsentere et spændende kursus i det kommende år!

DASAIMs Smerteudvalg udsendte en spørgeskemaundersøgelse til alle selskabets medlemmer i februar 2014. Formålet var at afdække danske anæstesiologers kompetencer og uddannelse samt organiseringen på smertebehandlingsområdet - både i den kliniske anæstesiologi og på intensivområdet. Kun 44% besvarede undersøgelsen. De indsamlede data viste dog en tendens til, at der er plads til forbedring på området. Dele af data-sættet blev præsenteret på DASAIMs Årsmøde 2014.

DASAIMs Smertelegat blev uddelt på årsmødet for første gang i 2014. Der var et pænt antal ansøgninger, alle af en høj kvalitet. Legatet uddeles igen i år, og både selskabet og udvalget er glade for at kunne yde et bidrag til yngre lægers forskning på smerteområdet.

Planlægning af årsmøderne har en betydelig plads i Smerteudvalgets arbejde. Vi tilstræber at udvalgets indlæg favner bredt, således at emnerne dækker den "almindelige" kliniske hverdag for danske anæstesiologer, specialiserede emner og organisatoriske aspekter for fagområdet. I år er udvalgets indlæg i programmet ligeledes sat sammen så disse aspekter dækkes. Blandt andet er opioidbehandling og bilkørsel et emne, som har relevans og væsentlige organisatoriske implikationer for de fleste anæstesiologer. På DASAIMs hjemmeside kan du læse om de fire sessioner udvalget har arrangeret og sessionernes foredragsholdere.

DASAIMs Smerteudvalg håber at se mange af jer på vores sessioner, og vi glæder os til et nyt arbejdsår! Alle anæstesiologer er velkomne til at kontakte udvalget med kommentarer, spørgsmål og emner af relevans. Udvalgets referater og dokumenter kan findes på udvalgets side på www.dasaim.dk.

*Carsten Tollund
Formand for smerteudvalget*

Uddannelsesudvalget

Uddannelsesudvalget (DUU) har siden sidste generalforsamling afholdt 5 møder hhv. i Kolding, København og Odense.

Møderne er særdeles aktive, idet dagsorden er opdelt med den ene ½-del af mødet reserveret til drøftelse og arbejde med aktuelle større emner, mens den anden ½-del mere bærer præg af status for løbende aktiviteter og afrapportering.

Specialet er fortsat eftertragtet, men antallet af ansøgere er faldet markant i ansøgerrunderne i 2015; 49 ansøgere søgte stilling såvel i foråret som efteråret 2015, mens hhv. 65/56 søgte om stilling i foråret/efteråret 2014. Region Syd har færrest ansøgninger og måtte ved forårets ansættelser igen nem en ekstra samtalerunde, pga. afbud fra ansøgere, som havde fået tildelt stilling fra anden region. Ved efterårets ansøgningsrunde i Syd blev alle ansøgere kaldt til samtale og alle forløb blev heldigvis besat med kvalificerede ansøgere.

Der er ikke en åbenlys forklaring på dette fald i antal ansøgere, men tilsvarende fald er noteret i Videreuddannelsessekretariatene blandt de specialer som vi ellers sammenligner os med. Antallet af ansøgere med turnus-baggrund er som forventeligt faldende, og desuden har ca. 25% blandt KBU-lægerne orlov til forskning/phd., hvilket også kan forklare det relativt lavere antal ansøgere. DUU håber, at antallet af ansøgere har stabiliseret sig blandt ansøgere med KBU-baggrund.

Det lykkedes at få accept fra Regionerne til opslag af 2 stillinger yderligere pr. halvår i Region Øst i foråret, således at der nu er 10 stillinger i Region Nord, 6 i Region Syd og 12 i Region Øst. DUU følger nøje behovet for arbejdskraft på afdelinger/sygehuse og vurderer også uddannelseskapaцитeten. Fluktuationerne i antallet af ansøgninger i Regionerne opgøres efter hver ansøgningsrunde, og DUU har løbende kontakt til FYA og SATS med formålet at motivere interesserede reservelæger til at søge ind i specialet. FYA har fremlagt en fin oversigt over kvalifikationer blandt ansøgerne fra foråret, se FYA's hjemmeside.

I efteråret 2014 blev elektronisk logbog ("logbog.net") introduceret og alle uddannelsessøgende anæstesiologer overgår løbende fra hele landet til elektronisk registrering. "Logbog.net" har været benyttet af uddannelsessøgende læger i almen medicin i flere år, men der har alligevel været mange spørgsmål og tvivl om, hvordan og hvem som skulle udfylde den elektroniske portefølje (logbog). Det var nøjagtigt den nye målbeskrivelse for såvel hoveduddannelse som introuddannelse som direkte blev lagt elektronisk. Der har været fantastisk hjælp at hente fra Videreuddannelsessekretariatet i Øst som er tovholder for implementeringen og tak til alle de uddannelsesansvarlige overlæger (UAO), vejledere og ikke mindst de uddannelsessøgende for at holde "fanen højt" og med positivt sind arbejde for at vi alle bliver gode til at registrere korrekt.

DUU følger løbende uddannelsen til speciallæge, såvel gennem tilbagemeldinger fra DUU's medlemmer i de 3 regioner, fra inspektorbesøg, fra de elektroniske evalueringer via SST og ved evalueringer af uddannelsen med de uddannelsessøgende læger på deres sidste specialspecifikke kursus. Evalueringsskemaet fra SST har været meget omdiskuteret gennem årene, da spørgsmålene ikke afspejler indholdet i den anæstesiologiske speciallægeuddannelse. Spørgeskemaet fra "evaluer.dk" er nu revideret, de postgraduate lektorer (PKL) i anæstesiologi har haft mulighed for at kommentere, komme med ændringsforslag,

og vi forventer et langt mere anvendeligt nyt spørgeskema som forhåbentlig kommer i brug fra januar 2016.

Vi har stadig en uddannelse, som vi overordnet set kan være meget tilfredse med, men der er stadig kritiske udmeldinger fra de uddannelsessøgende læger om;

- at det er vanskeligt at opnå egentlig bagvagtsfunktion,
- at supervisionen i dagligdagen kan forbedres,
- at "produktion går før uddannelse" når dagligdagen planlægges på operationsgangen
- at sammensætningen af stillingerne i uddannelsesblokkene nogen steder ikke er optimale, idet de faglige udfordringer, opgaver og forventninger ikke intensiveres henover de 4 år.

Vi må erkende, at uddannelsen har svære vilkår i sammenligning med produktionen. Det kræver nøje planlægning at gennemføre samtaler, kompetencekort og supervision i hverdagen. Vi må forsat kræve, at der er skal være råderum til- og fokus på uddannelse i hverdagen, og at uddannelse skal vægtes lige i forhold til forskning og produktion. Den postgraduate lægelige uddannelse er ikke forankret på samme måde i ledelsesstrukturen som andre vigtige opgaver i organisationen, f.eks patientbehandlingen, kvalitet og økonomi. Behovet for en fokuseret ledelsesindsats for at optimere uddannelsesområdet er åbenlys og tiltrængt for at få produktion, uddannelse og forskning til at være hinandens forudsætninger. Kravet om høj produktion fra den enkelte medarbejder skal ses som muligheden for mere uddannelse og ikke som en hindring for uddannelse. DUU mener, at der er utilstrækkelig ledelsesmæssig fokus og dermed suboptimal udnyttelse af uddannelsesmulighederne. DUU arbejder for at UAO's rolle i afdelingsledelsen skal styrkes, og arbejder på at beskrive mål, rammer og ansvarsområder for UAO.

Et stigende antal uddannelsessøgende læger vælger at søge orlov fra hoveduddannelsen i en periode til at forske, gennemføre eller sammenskrive phd-projekt. DUU har diskuteret flere muligheder for at gennemføre både phd. og hoveduddannelse. Dette er udmundet i et princippapir (se DASAİM hjemmeside). Princippapiret indeholder tillige en vejledning for, hvordan en sådan kombination skal planlægges.

Arbejdet med udvikling af de specialespecifikke kurser fortsætter; delkursuslederne samarbejder om indhold og målbeskrivelser således at overlap og gentagelser minimeres, at der bliver bedre sammenhæng mellem kurserne, og der arbejdes på vidensdeling af kursusmateriale på elektroniske medier. Alle kursusledere arbejder på at udarbejde kursusmanual for deres kursus med baggrund i den skabelon SST har udarbejdet. Placeringen af kurserne er planlagt således at alle regioner tilgodeses.

Sigrun Kanns (FYA Region Syd) udtræder af DUU, stor tak for godt samarbejde og mange konstruktive synspunkter og diskussioner.

Stor tak til alle i DUU for engageret og inspirerende samarbejde i det sidste år.

Rikke Borre Jacobsen
Formand for uddannelsesudvalget